

на всички държави сж много загрижени, че раждаемостта на населението намалява и търсят сръдства да я увеличатъ. Нѣкога такъвъ въпросъ не сжществувалъ. Епидемиитѣ върлували съ страшна сила. Чумата, холерата, тифа, проказата и др. покосявали на вълни милиони човѣшки сжщества, обезлюдявали градове и области. Всичко това днесъ е само лошъ споменъ отъ миналото, приказки на стари баби, които разказватъ за своитѣ бащи и майки, какъ бѣгали презъ чумово време изъ горитѣ и планинитѣ. За причинителитѣ на разнитѣ болести, които днесъ сж изучени много добре, не се знаело нищо въ тъмнитѣ времена на сръднитѣ вѣкове. Затова и сръдствата за борба съ тѣхъ били наивни, смѣшни, като ги сравнимъ съ това, което прави днешната наука. Хората на миналото смѣтали, че болеститѣ се причиняватъ отъ „лоши очи“, отъ зли духове, отъ ўроки и магия. Затова и начинътъ на лѣчението билъ такъвъ. Лѣкуването ставало чрезъ баяне, чрезъ заклинания, съ каквито и сега се лѣкува простиятъ народъ. Нѣкои прости хора и въ днешно време прибѣгватъ до нѣкогашнитѣ лѣчители — до циганкитѣ, които стоятъ на най-низкото културно стѣпало. Тѣ и днесъ „лѣкуватъ“ чрезъ магии, баяния и заклинания.

Преди да се откриятъ микробитѣ, заразнитѣ болести, епидемиитѣ били гонени чрезъ биене на тѣпани, чрезъ горене на запалена слама, дори чрезъ топовни гърмежи... Чумата и холерата днесъ сж изгонени отъ странитѣ, въ които живѣятъ културни хора. Откриването на микроскопа донесло на хората повече здраве, отколкото много други велики открития. Кой е билъ първиятъ строителъ на тоя чуденъ инструментъ, който е позволилъ да могатъ да се увеличаватъ предметитѣ стотици и хиляди пѣти? И той е неизвестенъ. Едни приписватъ това откритие на Льовенхукъ, други на Захария Янсенъ, а трети — на италианеца Галилей.